

PREGOVORI O PRISTUPANJU REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA

**Pristupni pregovori za EU poglavlje 15 ENERGETIKA:
za preko 2000 dana od formalnog početka pregovora do
privremenog zatvaranja poglavlja 15 Energetika**

Pristupni pregovori za EU poglavlje 15 ENERGETIKA

1261 dan od prvog screeninga do privremenog
zatvaranja poglavlja 15 Energetika

Željko Tomšić

Sadržaj

- Pristupni pregovori za EU – općenito
- Poglavlje 15 Energetika
  - STANJE PREGOVORA **JUČER**
  - STANJE PREGOVORA **DANAS**
  - ZADACI ZA **SUTRA**

Pristupni pregovori za EU

Općenito o pregovorima

Pristupni pregovori za EU

- Što su pregovori?
- Poglavlja pregovora
- Kako se vode pregovori?
- Tko u Hrvatskoj vodi pregovore?
- O čemu se pregovara?
- Faze pregovora?

Zahtjev za članstvo u Europskoj uniji

- Temeljem zahtjeva za članstvo u Europskoj uniji kojeg je **Republika Hrvatska** podnijela **21. veljače 2003. godine**, **Europska komisija je u travnju 2004. godine** donijela **pozitivno Mišljenje o zahtjevu** Republike Hrvatske za punopravnim članstvom u Europskoj uniji (**avis**) te je **18. lipnja 2004. godine** Republika Hrvatska **dobila status kandidata** za članstvo u Europskoj uniji.
- U **ožujku 2005. godine**, usvojen je i **Pregovarački okvir** za pregovore s Republikom Hrvatskom od strane **Vijeća Europske unije**.

Poglavlja pregovora

1. Sloboda kretanja roba;
2. Sloboda kretanja radnika;
3. Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga;
4. Sloboda kretanja kapitala;
5. Javne nabave;
6. Pravo trgovačkih društava;
7. Pravo intelektualnog vlasništva;
8. Tržišno natjecanje;
9. Financijske usluge;
10. Informacijsko društvo i mediji;
11. Poljoprivreda i ruralni razvitak;
12. Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor;
13. Ribarstvo;
14. Prometna politika;
15. Energetika;
16. Porezi;
17. Ekonomska i monetarna unija;
18. Statistika;
19. Socijalna politika i zapošljavanje;
20. Poduzetništvo i industrijska politika;
21. Trans-europske mreže;
22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata;
23. Pravosuđe i temeljna ljudska prava;
24. Pravda, sloboda i sigurnost;
25. Znanost i istraživanje;
26. Obrazovanje i kultura;
27. Okoliš;
28. Zaštita potrošača i zdravlja;
29. Carinska unija;
30. Vanjski odnosi;
31. Vanjska, sigurnosna i obrambena politika;
32. Financijski nadzor;
33. Financijske i proračunske odredbe;
34. Institucije;
35. Ostala pitanja.

Struktura za pregovore o pristupanju RH EU

- **Struktura za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji uspostavljena je Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 7. travnja 2005. godine**
- **Uspostavljena su ova tijela:**
  - **Državno izaslanstvo** Republike Hrvatske za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji;
  - **Koordinacija za pregovore** o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji;
  - **Pregovaračka skupina** za vođenje pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji;
  - **Radne skupine** za pripremu pregovora po pojedinim poglavljima pregovora – pravne stečevine Europske unije;
  - **Ured glavnog pregovarača;**
  - **Tajništvo Pregovaračke skupine.**

Početak pregovora - imenovanja

- Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 5. siječnja 2005. u **Državno izaslanstvo** Republike Hrvatske za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji imenovala:
  1. Voditelj Državnog izaslanstva; ministar MVPEI
  2. Zamjenik voditelja Državnog izaslanstva i glavni pregovarač; **Vladimir Drobniak**, veleposlanik
  3. Zamjenik/ica glavnog pregovarača;
  4. Zamjenik glavnog pregovarača;
  5. Šef Misije Republike Hrvatske pri Europskim zajednicama;
  6. Tajnica Pregovaračke skupine.

Početak pregovora - imenovanja

- Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 7. travnja 2005. godine u **Pregovaračku skupinu za vođenje pregovora** o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji imenovala:
  - 10. prof. dr. sc. **Nikola Ružinski**, državni tajnik, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva – **član Pregovaračke skupine zadužen za poglavlja pregovora – pravne stečevine Europske unije Energetika i Okoliš;**
- Radne skupine za pripremu pregovora uspostavljene su za poglavlja pregovora te su imenovani njihovi voditelji:
  - 15. [Energetika](#) - doc. dr. sc. **Željko Tomšić**

Početak pregovora

- Pregovori su formalno započeli **3.**

listopada 2005. godine održavanjem prve

sjednice međuvladine konferencije

(MVK).

Struktura i svrha pregovora

Prijelazna razdoblja

- **Do ulaska u članstvo u Europskoj uniji** svaka država kandidatkinja dužna je **preuzeti cijelu pravnu stečevinu Europske unije** i biti sposobna za njezinu učinkovitu primjenu.
- Ako **država kandidatkinja** do trenutka stupanja u punopravno članstvo **zbog opravdanih razloga ne može u potpunosti prihvatiti** i primijeniti pravnu stečevinu u pojedinom poglavlju pregovora, država kandidatkinja u pregovorima o tom poglavlju može **zatražiti** tzv. **prijelazna razdoblja**.

Prijelazna razdoblja

- To su **dodatna vremenska razdoblja** za potpuno usklađivanje nacionalnoga zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije na određenom području **i nakon pristupanja u članstvo** u Europskoj uniji.
- Zatražena **prijelazna razdoblja** moraju biti vremenski i sadržajno ograničena i ne smiju **narušavati slobodu tržišnoga natjecanja ili utjecati na djelovanje unutarnjega tržišta Zajednice** .
- U iznimno rijetkim slučajevima **državama kandidatkinjama** bila su odobrena i **izuzeća** (derogacije) kao **trajna odstupanja** od primjene pravne stečevine na određenom području.
- Potrebno je naglasiti kako **prijelazna razdoblja** za primjenu pravne stečevine mogu biti dogovorena i u interesu **Europske unije**

Faze pregovora

- **faza 1: Prva faza analitičkog pregleda pravne stečevine (screening);**
- **faza 2: Bilateralna faza screening-a;**
- **faza 3:** EK izrađuje Izvješće o screeningu
- **faza 4:** Radna skupina za proširenje Vijeća EU raspravlja o izvješću EK o screening-u
- **faza 5:** Vijeće EU odlučuje o pripremljenosti Hrvatske za otvaranje poglavlja / ili o mjerilima za otvaranje;
- **faza 6:** Ako su postavljena mjerila za otvaranje, Hrvatska ih ispunjava, EK ocjenjuje a Vijeće EU potvrđuje.
- **faza 7:** Hrvatska izrađuje i dostavlja pregovaračko stajalište Predsjedavajućem EU-a;
- **faza 8:** EK izrađuje **nacrt zajedničkog stajališta EU** (NZS)
- **faza 9:** Radna skupina za proširenje Vijeća EU **raspravlja o NZS-u**
- **faza 10:** Vijeće EU usvaja Zajedničko stajalište EU za otvaranje poglavlja na Međuvladinoj konferenciji (MVK);
- **faza 11:** Formalno otvaranje poglavlja na MVK-u;
- **faza 12: Privremeno zatvaranje poglavlja na MVK-u**

Pregovori

- Nakon formalnog općeg otvaranja pregovora slijedi faza analitičkoga pregleda i ocjene usklađenosti nacionalnoga zakonodavstva države kandidatkinje s pravnom stečevinom Europske unije, poznatija kao **screening**.
- **Nakon završetka analitičkoga pregleda (2. screening) Odluku o otvaranju pregovora u pojedinom poglavlju, ovisno o ocjeni spremnosti države kandidatkinje, donose države članice u okviru Vijeća Europske unije.**
- Sadržajni pregovori vode se na temelju pregovaračkih stajališta Europske unije i države kandidatkinje, koja se pripremaju za svako pojedino poglavlje pregovora slijedom rezultata screeninga (**pregovaračka stajališta**).

Analitički pregled - *screening*

- Osnovna je svrha **screeninga** utvrditi **postojeće razlike u svakom poglavlju pregovora** između zakonodavstva države kandidatkinje i pravne stečevine EU s kojom je do trenutka pristupanja u članstvo **potrebno uskladiti nacionalno zakonodavstvo**.
- Na temelju analize od države kandidatkinje očekuje se da pokaže **hoće li moći u cijelosti prihvatiti pravnu stečevinu EU** u pojedinom poglavlju pregovora i uskladiti uočene razlike u zakonodavstvu ili ima namjeru zatražiti odgovarajuća prijelazna razdoblja za potpuno usklađivanje i punu provedbu.
- **Screening se provodi zasebno za svako poglavlje pregovora**, a njegovo trajanje po pojedinom poglavlju ovisi o opsegu i količini pravne stečevine.
- Screening po poglavljima traje od jednoga dana do nekoliko tjedana.
- Cjelokupan postupak screeninga uobičajeno traje oko godinu dana.

Privremeno zatvaranje poglavlja

- Nakon **postizanja dogovora između EU i države kandidatkinje** o pojedinom poglavlju pregovora, **uz ispunjenost preduvjeta (mjerila) za njegovo zatvaranje**, ono se smatra **privremeno zatvorenim**.
- Formalnu odluku o tome **donosi međuvladina konferencija**.
- Sve do sklapanja Ugovora o pristupanju, ako se u tom poglavlju pravne stečevine donesu bitno novi propisi ili ako država kandidatkinja ne ispuni preduvjete i obveze koje je preuzela za to poglavlje pregovora, postoji **mogućnost njegova ponovnog otvaranja**.

Mjerila - benchmarks

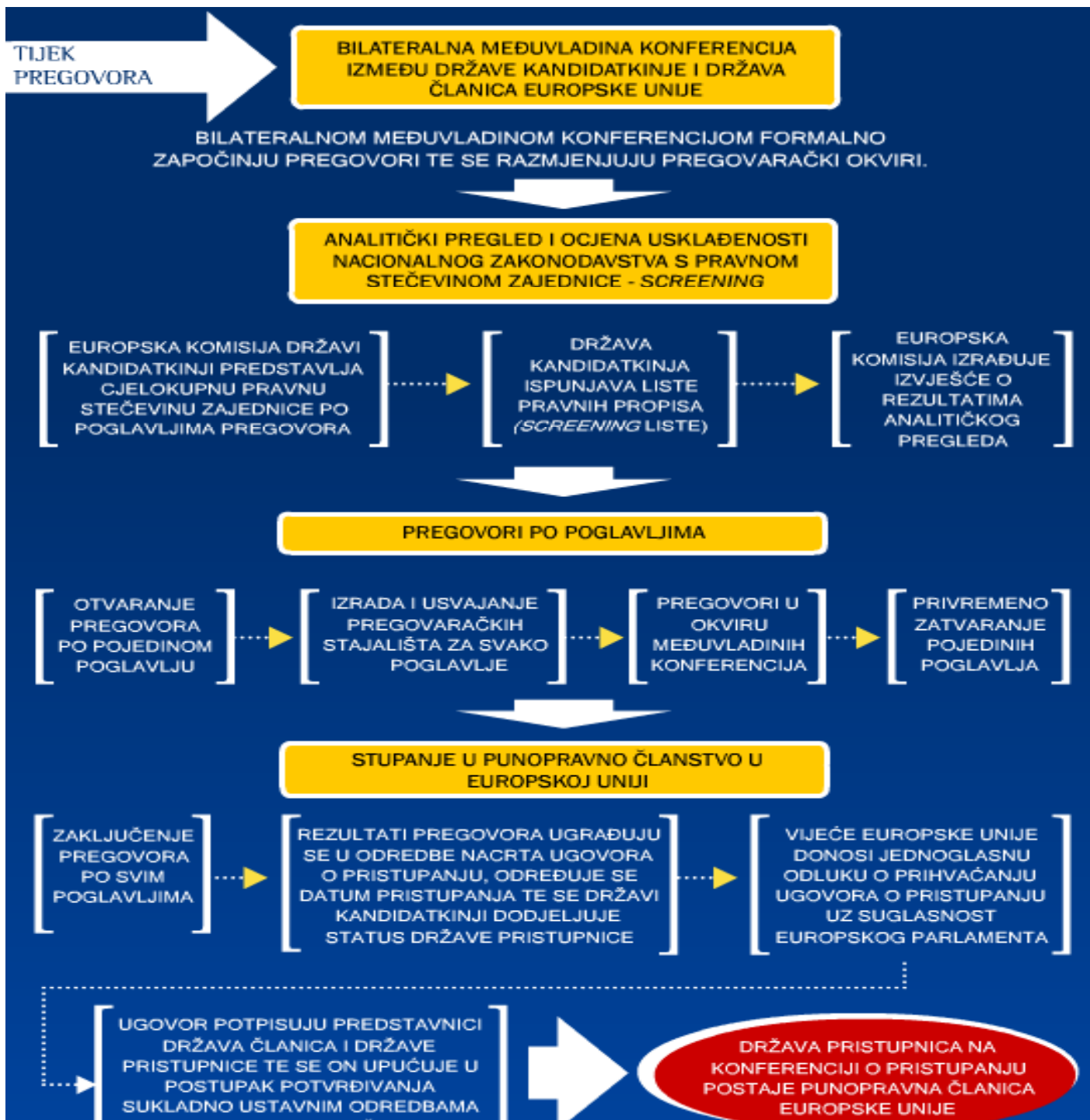
- Mjerila tzv. "**benchmarks**" novi je instrument kojega Europska unija koristi u pregovaračkom procesu.
- Mjerila za:
  - **Otvaranje poglavlja**
  - **Zatvaranje poglavlja**
- U prethodnom krugu proširenja taj mehanizam nije bio institucionaliziran i nije korišten kao uvjet za otvaranje, nego za zatvaranje pregovora o pojedinom poglavlju.

Uloga Europske komisije

- Dvojaka uloga:
  - U pregovorima s Hrvatskom **zastupa EU i zemlje članice EU**
  - U pregovorima sa zemljama članicama EU **zastupa Hrvatsku**

Datumi

- **21. veljače 2003.** godine - zahtjev RH za članstvo u EU -,
- **Travnj 2004.** godine - **pozitivno Mišljenje EK o zahtjevu RH - avis**
- **18. lipnja 2004.** godine RH dobila **status kandidata** za članstvo u EU.
- **Ožujk 2005.** godine, usvojen je **Pregovarački okvir** za pregovore s RH od strane **Vijeća EU.**
- **7. travnja 2005.** – formiranje **Pregovaračke skupine i Radne skupine za poglavlje 15 Energetika**
- **15-17. 05. 2006.** - **Eksplanatorni screening** za poglavlje 15. Energetika
- **19-20.06.2006.** - **Bilateralni screening** za poglavlje 15. Energetika
- **11. srpnja 2007.** - RH predala **PS**
- **29. 02. 2008.** EK predstavila **Nacrt zajedničkog stajališta (NZS) EU;**
- **16. 04. 2008.** usvojen **NZS EU**
- **21.04.2008.** – **Otvoreni pregovori** za poglavlje 15. – Energetika
- **Srpanj 2009.** izvješće RH o ispunjavanju obveza iz poglavlja 15. Energetika
- **27. 10. 2009.** - **Privremeno zatvaranje** poglavlja 15 Energetika

Poglavlje 15. ENERGETIKA

Obveze ispunjenja dijela EU zakonodavstva i prije početka pregovora

Ugovor o energetske zajednici

Ugovor o energetskej zajednici

- *Ugovorom o Energetskej zajednici između EU-a i desetak zemalja jugoistočne Europe se uspostavlja jedinstveno regionalno tržište, zasad električnom energijom i plinom, te omogućuje njegovo integriranje u postojeće tržište EU-a*
- *Pregovori počeli u lipnju 2004.*
- **Dana 25. listopada 2005. je u Ateni potpisan ugovor o Energetskej zajednici** između EU-a i zemalja jugoistočne Europe (Hrvatske, BiH, SCG-a, Makedonije, Bugarske, Rumunjske, Albanije, Privremene uprave UN-a na Kosovu).
- *Stupio na snagu 1. srpnja 2006.*
- *Obvezna primjena od 1. srpnja 2007.*

Ugovor o energetskej zajednici

- Stupanjem na snagu potvrđenog Ugovora o Energetskoj zajednici osniva se Energetska zajednica koja znači primjenu pojedinih dijelova pravne stečevina EU u pogledu **energije, okoliša, tržišnog natjecanja i obnovljivih izvora**.
- Kroz ugovor o Energetskoj zajednici **usvaja se dio pravne stečevina iz područja energetike**. «Pravna stečevina Zajednice iz područja energetike», u smislu ovog Ugovora, **znači**:
  - Direktivu Europske zajednice **2003/54/EZ** Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. o **zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije**;
  - Direktivu Europske zajednice **2003/55/EZ** Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. o **zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i**
  - Uredbu Europske zajednice **1228/2003/EZ** Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. o **uvjetima za pristup mreži za prekogranične razmjene električne energije**
- Svaka ugovorna stranka koja nije članica EU, mora implementirati ove direktive u **roku od dvanaest mjeseci od stupanja na snagu ovog Ugovora**.

Početak pregovora za P 15

- Formiranje PREGOVARAČKE SKUPINE i radne skupine za poglavlje 15 Energetika: 7. travnja 2005.

REPUBLIKA HRVATSKA – EUROPSKA KOMISIJA
EKSPLANATORNI SCREENING, POGLAVLJE 15. ENERGETIKA
15. - 17. svibnja 2006. godine

- Izrada “screening lista”

Chapter 15 – ENERGY
Bilateral Screening Meeting with Croatia
19-20 June 2006

Screening lista energetika (50 stranica)

15. Energetika

<u>Pravna stečevina</u>	<u>Hrvatski pravni akti - usklađivanje</u>	<u>Odgovorna institucija – sposobnost provedbe</u>	<u>OPASKE</u>
ELEKTRIČNA ENERGIJA			
<p>32003L0054</p> <p>Direktiva 2003/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ministara o općim pravilima za unutrašnje tržište električne energije i prestanku važenja Direktive 96/02/EZ (SL, L 283 15.07.2003.)</p>	<p>Zakon o energiji (NN 68/01 i 177/04)</p> <p>Zakon o tržištu električne energije (NN 177/04)</p> <p>Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 177/04)</p> <p>Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja (NN122/03)</p> <p>čl.4. st.2.</p> <p>Zakon o Državnom inspektoratu (NN 76/99, 96/03,151/03,160/04,174/04,33/05,48/05,129/05)</p> <p>Strategija energetskog razvitka (NN 38/02)</p> <p>Opći uvjeti za opskrbu električnom energijom (NN 14/06)</p>	<p>Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva</p> <p>Hrvatska energetska regulatorna agencija</p> <p>Hrvatska elektroprivreda d.d.</p> <p>ovisna društva (HEP Grupa)</p> <p>HEP-Operator prijenosnog sustava d.o.o.</p> <p>HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o.</p> <p>Hrvatski operator tržišta energije d.o.o.</p>	<p>Direktiva je u velikoj mjeri prenesena u nacionalno zakonodavstvo.</p> <p>Zakonom o tržištu električne energije (čl. 3.) određeno je da su regulirane djelatnosti prijenos i distribucija električne energije, organiziranje tržišta električnom energijom te proizvodnja i opskrba električnom energijom za tarifne kupce, kao i opskrba kupaca koji ostanu bez opskrbljivača ili kojima opskrbljivač prestane s radom ili koji ne žele koristiti pravo povlaštenog kupca. Regulirane djelatnosti se obavljaju kao javne usluge.</p> <p>Temeljem članka 39. Zakona o tržištu električne energije određeno je da su ovisna društva i Hrvatska elektroprivreda d.d. kao vladajuće društvo nositelji obveze javne usluge.</p> <p>Hrvatska energetska regulatorna agencija osnovana je temeljem članka 6. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti kao samostalna, neovisna i neprofitna javna ustanova radi uspostave i provođenja regulacije energetske djelatnosti.</p>

Izrada pregovaračkog stajališta (PS) RH i EU

- Nakon bilateralnog screeninga:
  - EK izrađuje izvješće o rezultatima screeninga
  - Vijeće EU odlučuje o pripremljenosti RH za otvaranje poglavlja / ili o mjerilima za otvaranje – **NISU POSTAVLJENA MJERILA ZA OTVARANJE PREGOVORA ZA POGLAVLJE ENERGETIKA**
  - Pismo Predsjedavajuće zaprimljeno 18. svibnja 2007 za dostavu Pregovaračkog stajališta (PS);
  - **RH predala PS 11. srpnja 2007.**
  - EK predstavila Nacrt zajedničkog stajališta (NZS) EU 29. 02. 2008; COREPER-i **usvojili NZS EU 16. travnja 2008.**
- **PREGOVORI OTVORENI NA ZAMJ. MVK 21. TRAVNJA 2008.**

Pregovaračka stajališta

P 15. ENERGETIKA

Tematske cjeline

- **Ugljikovodici**
  - Nafta i naftni derivati (Cijene nafte)
  - Istraživanje i eksploatacija ugljikovodika
  - Administrativna sposobnost (MINGORP)
- **Unutarnje energetske tržište**
  - Električna energija
  - Prirodni plin
  - Međunarodni ugovori (Ugovor o Energetskoj zajednici, Ugovor o energetskej povelji - Energy Charter Treaty)
  - Administrativna sposobnost (MINGORP, HERA, HROTE, OPS)
- **Državne potpore industriji ugljena**
- **Obnovljivi izvori energije**
  - Proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije
  - Biogoriva
  - Administrativna sposobnost (MINGORP)

Tematske cjeline

- **Energetska učinkovitost**

- Energetske usluge i neposredna potrošnja energije (Direktiva 2006/32/EZ)
- Označavanje energetske učinkovitosti
- Ekodizajn
- Energetska učinkovitost u zgradarstvu
- Administrativna sposobnost

- **Nuklearna sigurnost**

- Nuklearna sigurnost
- Razgradnja i zbrinjavanje radioaktivnog otpada i istrošenoga nuklearnog goriva NE Krško
- Administrativna sposobnost
- Zaštita od zračenja
- Administrativna sposobnost

Pregovaračka stajališta RH

P 15 ENERGETIKA

Zagreb, 2007.

Za potrebe priprema za članstvo, Hrvatska u ovoj fazi smatra **2009. godinu** ciljnom godinom svog pristupanja EU-u.

SAŽETAK PREGOVARAČKOG STAJALIŠTA RH

- Republika Hrvatska **prihvća pravnu stečevinu EU** obuhvaćenu poglavljem **15. „Energetika“** kakva je na snazi **1. siječnja 2007.** godine te je **spremna ostvariti njenu punu provedbu** do pristupanja EU-u s **izuzetkom:**
  1. **Direktive 68/414/EEZ** od 20. prosinca 1968. godine o uvođenju obveze za države članice EEZ-a o **održavanju minimalnih zaliha sirove nafte** i/ili naftnih derivata izmijenjene Direktivom 98/93/EZ,
  2. **Uredbe 1228/2003/EZ** od 26. lipnja 2003. godine o **uvjetima pristupa mreži za prekograničnu razmjenu električne energije,**
  3. **Direktive 2002/91/EZ** od 16. prosinca 2002. godine o **energetskoj učinkovitosti u zgradarstvu** i
  4. **Direktive 2006/32/EZ** od 5. travnja 2006. godine o **učinkovitosti finalne potrošnje energije i energetskih usluga** za čiju primjenu Hrvatska traži prijelazna razdoblja.

Prijelazna razdoblja RH

- **Električna energija: Sigurnost opskrbe**
- **Republika Hrvatska postavlja zahtjev za rezervacijom prekograničnog prijenosnog kapaciteta u uvoznom smjeru za potrebe domaćih kupaca u iznosu od ukupno 1000 MW na svim granicama do 31. prosinca 2018. godine.**
- *Prijelazno razdoblje traži se zbog osiguranja sigurnosti opskrbe i investicija u elektrane u Srbiji i BiH*

Prijelazna razdoblja RH

- **Ugljikovodici - Nafta i naftni derivati**
- **Republika Hrvatska postavlja zahtjev za prijelaznim razdobljem za potpunu primjenu Direktive 68/414/EEZ izmijenjenu Direktivom 98/93/EZ. vezano uz formiranje i čuvanje obveznih zaliha sirove nafte i naftnih derivata do 31. srpnja 2012. godine.**
- *Prijelazno razdoblje traži se zbog osiguranja potrebnih financijskih sredstava i vremena potrebnog za izgradnju spremnika.*

Prijelazna razdoblja RH

- *Energetska učinkovitost u zgradarstvu*
- **Republika Hrvatska postavlja zahtjev za prijelaznim razdobljem za punu provedbu Direktive 2002/91/EZ o energetskeim svojstvima zgrada u dijelu koji se odnosi na članke 7., 8., 9. i 10. do 31. prosinca 2011. godine.**

Prijelazna razdoblja

- **Republika Hrvatska ostavlja zahtjev za slijedeća prijelazna razdoblja za implementaciju Direktive **2006/32/EZ** o učinkovitosti korištenja neposredne potrošnje energije i energetske usluga :**
  - **31. prosinca 2010.** godine za članak 18. Direktive u dijelu koji se odnosi na datum prijenosa Direktive,
  - **1. siječnja 2010.** godine za članak 4. Direktive u dijelu koji se odnosi na datum početka mjerenja energetske ušteda,
  - **30. lipnja 2013.** godine za članak 14. Direktive u dijelu koji se odnosi na datum predaje drugog akcijskog plana energetske učinkovitosti,
  - **30. lipnja 2016.** godine za članak 14. Direktive u dijelu koji se odnosi na datum predaje trećeg akcijskog plana energetske učinkovitosti.

Pregovaračko stajalište EU

Pregovaračko stajalište EU

- **Ugljikovodici**
  - donijeti novi zakon o rudarstvu, s ciljem potpune usklađenosti s Direktivom 94/22/EZ o uvjetima za davanje i korištenje odobrenja za traženje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika, koji će stupiti na snagu najkasnije do dana pristupanja.
- **Sigurnost opskrbe**
  - zahtjeva o minimalnim zalihama sirove nafte i naftnih derivata i **osnivanja Hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata**
- **Unutarnje energetske tržište**
  - u potpunosti primijeniti Direktivu 2003/54/EZ o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije, Direktivu 2003/55/EZ o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina, i Uredbu (EZ-a) br. 1228/2003 o uvjetima za pristup mreži za prekogranične razmjene električne energije.

Pregovaračko stajalište EU

- **Obnovljiva energija**

- poziva Hrvatsku da postavi odgovarajući **ambiciozan cilj za postotak električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije** koji će se postići do krajnjeg roka navedenog u Direktivi 2001/77/EZ i biti proporcionalan s ciljem postizanja povećanja u udjelu potrošnje obnovljive energije EU-a s oko 7% u 2005. **na 20% u 2020.**, kako se usuglasilo Europsko vijeće u ožujku 2007.
- Postavi nacionalni cilj Hrvatske **za udio biogoriva u prijevozu do 2010.**,

- **Energetska učinkovitost**

- Hrvatska osigura potpunu usklađenost s pravnom stečevinom EU-a u pogledu **promicanja kogeneracije visoke učinkovitosti** (CHP) i uspostave sustava za Jamstva o porijeklu.
- EU ističe potrebu da Hrvatska osigura potpunu usklađenost s Direktivom o **energetskoj učinkovitosti neposredne potrošnje i energetskim uslugama**.
- Hrvatska se potiče da prednost da donošenju **nacionalnog akcijskog plana za energetsku učinkovitost** i da postavi **nacionalni indikativni cilj ukupne uštede energije od 9% koji će se postići u roku od 9 godina od donošenja plana**.
- EU ističe potrebu da Hrvatska dovrši usklađivanje s direktivom o **energetskoj učinkovitosti zgrada uključujući certifikate učinkovitosti**, inspekcije bojlera i klimatizacijskih sustava, i dovrši usklađivanje u pogledu ekodizajna (uključujući prigušnice za fluorescentnu rasvjetu) i označavanje kućanskih aparata.

Pregovaračko stajalište EU

- **Nuklearna energija**
  - Obveza o upravljanju financijskim sredstvima za razgradnju nuklearnih postrojenja, zbrinjavanje istrošenog goriva i radioaktivnog otpada (SL L 330 od 28. studenog 2006.). U tom kontekstu i u skladu sa Zajedničkom konvencijom o sigurnosti zbrinjavanja istrošenog goriva i sigurnosti zbrinjavanja radioaktivnog otpada, EU **poziva Hrvatsku da počne rješavati probleme vezane uz financiranje razgradnje i odlaganja radioaktivnog otpada u pogledu Nuklearne elektrane Krško** koja je u zajedničkom vlasništvu.
  - pokazati da će do vremena pristupanja imati **odgovarajuće administrativne kapacitete** da pravilno primjeni i provede relevantno zakonodavstvo u svim **područjima vezanim za nuklearnu sigurnost**.
  - Posebice, Hrvatska mora Komisiji predstaviti **strategiju o zbrinjavanju otpada u skladu sa Zajedničkom konvencijom o sigurnosti zbrinjavanja istrošenog goriva i sigurnosti zbrinjavanja radioaktivnog otpada**. Takva strategija trebala bi osigurati da dovoljno kvalificiranog osoblja i odgovarajuće financijske usluge budu dostupne za potporu sigurnosti postrojenja za zbrinjavanje istrošenog goriva i radioaktivnog otpada za vrijeme njihovog operativnog vijeka i za razgradnju te da se primjene odredbe članka 24. navedene konvencije (Operativna zaštita od ionizirajućeg zračenja).
- **Druga nuklearna pitanja (uključujući zaštitu od ionizirajućeg zračenja)**
  - prenošenje ostalih dijelova pravne stečevine EU-a u područjima nuklearne sigurnosti i zaštite od ionizirajućeg zračenja

EU i prijelazna razdoblja RH

- **Električna energija: Sigurnost opskrbe**
- *Republika Hrvatska postavlja zahtjev za rezervacijom prekograničnog prijenosnog kapaciteta u uvoznom smjeru za potrebe domaćih kupaca u iznosu od ukupno 1000 MW na svim granicama do 31. prosinca 2018. godine.*
- **od strane EK naglašeno je da zahtjev za rezervacijom prekograničnih kapaciteta nema perspektive da bude prihvaćen kako od EK tako i od zemalja članica EU) i zbog toga nema drugog izlaza nego odustati od zahtjeva za prelaznim periodom vezanim za prekogranične kapacitete za električnu energiju.**

Otvaranje pregovora

- Na sastanku Međuvladine konferencije (MVK) 21.4.2008. (CONF-HR 5/08) otvoreni su pregovori za poglavlje 15. – Energetika.
- EU je u svome Nacrtu zajednikog stajališta (DCP) predložila **slijedeća mjerila za provizorno zatvaranje ovog poglavlja:**
  - **1. mjerilo za zatvaranje: Novi Rudarski zakon**
  - *Tekst mjerila:*
  - RH mora usvojiti **novi zakon o rudarstvu** (Rudarski zakoni) s ciljem potpune usklaenosti s Direktivom 94/22/EZ o uvjetima za davanje i korištenje odobrenja za traženje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika koji e stupiti na snagu najkasnije do datuma pristupanja.

Otvaranje pregovora

- **2. mjerilo za zatvaranje: Unutarnje energetske tržište**
- *Tekst mjerila:*
- RH mora **potpuno primijeniti** Direktivu 2003/54/EZ vezanu za zajednička pravila za unutarnje tržište elektrine energije, Direktivu 2003/55/EZ za zajednička pravila za unutarnje tržište prirodnog plina i Uredbu (EZ) 1228/2003 o uvjetima pristupa mreži za prekograničnu razmjenu električne energije.

Otvaranje pregovora

- **3. mjerilo za zatvaranje: Obnovljivi izvori energije**
- *Tekst mjerila:*
- U skladu s Direktivom 2001/77/EZ o promidžbi električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije na unutarnjem tržištu elektrine energije, RH mora **odrediti prikladno ambiciozan cilj** za postotak električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora koji e biti ostvaren do krajnjeg roka utvrenog u toj Direktivi, te koji mora odgovarati cilju EU o poveanju udjela potrošnje električne energije iz obnovljivih izvora s oko 7% u 2005.g na **20% do 2020.g.**, kao što je dogovoreno na Europskom vijeću u ožujku 2007.g.

Otvaranje pregovora

- **4. mjerilo za zatvaranje: Nuklearna sigurnost**
- *Tekst mjerila:*
- RH mora pokazati da će do vremena pristupanja imati **odgovarajuće administrativne kapacitete** da pravilno primjeni i provede relevantno zakonodavstvo u svim područjima vezanim za nuklearnu sigurnost.
- Posebice, Hrvatska mora Komisiji predstaviti **strategiju o zbrinjavanju otpada u skladu** sa Zajedničkom konvencijom o sigurnosti zbrinjavanja istrošenog goriva i sigurnosti zbrinjavanja radioaktivnog otpada. Takva strategija trebala bi osigurati da dovoljno kvalificiranog osoblja i odgovarajuće financijske usluge budu dostupne za potporu sigurnosti postrojenja za zbrinjavanje istrošenog goriva i radioaktivnog otpada za vrijeme njihovog operativnog vijeka i za razgradnju te da se primjene odredbe članka 24. navedene konvencije (Operativna zaštita od ionizirajućeg zračenja).

Nakon otvaranja pregovora

- EK nam je postavila 4 mjerila za zatvaranje poglavlja.
- **Rad na ispunjavanju mjerila**
- Uz intenzivnu komunikaciju i tehničke sastanke s EK još su provedene i 4 peer misije stručnjaka iz EU i Sekretarijata Energetske zajednice.

Zatvaranje pregovora o P 15 - RH

- **IZVJEŠĆE RH O ISPUNJAVANJU OBVEZA IZ POGLAVLJA 15. ENERGETIKA , srpanj 2009. godine**
- **Pokriva razdoblje od 21. travnja 2008. godine (formalno otvaranje pregovora o poglavlju 15. Energetika) do srpnja 2009. godine**
- **Korigirano pregovaračko stajalište RH glede zahtjeva za prijelazne periode**
- ***Zatraženo samo prijelazno razdoblje za obvezne zalihe nafte***

Izvješće RH o ispunjavanju obveza

- U razdoblju od 21. travnja 2008. do srpnja 2009. godine Hrvatska je nastavila s procesom usklađivanja zakonodavstva s pravnom stečevinom EU u području energetike, kao i s njezinom učinkovitom provedbom i primjenom, te je razvila politike i instrumente usklađene s onima EU, posebice **u vezi sa sigurnošću opskrbe, liberalizacijom tržišta električne energije i plina, te s promicanjem obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti.**
- **U daljnjem usklađivanju svog zakonodavstva, Hrvatska će uzeti u obzir nedavno usuglašenu i/ili usvojenu novu pravnu stečevinu EU na područjima unutarnjeg tržišta električnom energijom i plinom, obnovljivih izvora energije, obveznih zaliha nafte i nuklearne sigurnosti.**

Zatvaranje pregovora o P15 - RH

- *Zatraženo prijelazno razdoblje za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata:*
- Republika Hrvatska je u svom Pregovaračkom stajalištu za poglavlje 15. (CONF-HR 21/07) postavila zahtjev za prijelaznim razdobljem za potpunu primjenu Direktive Vijeća 2006/67/EZ od 24. srpnja 2006. o uvođenju obveze za države članice EEZ-a o održavanju minimalnih zaliha sirove nafte i/ili naftnih derivata do 31. srpnja 2012. godine.
- **EK predlaže prihvaćanje ovog zahtjeva**

Zajedničko stajalište EU

- EK ocjenjuje daje RH sveukupno dobro napredovala u usklađivanju s *acquis-om u području energetike*.
- **Sigurnost opskrbe**
- EU je uzela u obzir da u RH postoji potrebno zakonodavstvo vezano za uvanje minimalnih zaliha sirove nafte i/ili naftnih derivata kao i postojanje Hrvatske agencija za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata (**HANDA**) te da će se proces povećanja fizikih zaliha sirove nafte nastaviti u skladu sa zahtjevima do 31. srpnja 2012.g.
- EU je također uzela na znanje da je **Akcijski plan RH** usklađen s određenim zahtjevima u *acquis-om do kraja zatraženog prijelaznog razdoblja uključujući administrativne kapacitete za upravljanje navedenim zalihama*.
- EU također smatra da je **izračun vezan za hrvatske zalihe nafte i/ili naftnih derivata usklađen s metodama izračuna i kategorijama proizvoda definiranih *acquis-om***.

Zajedničko stajalište EU

- **Unutrašnje energetske tržište**
- EU pozdravlja napore RH učinjene u zakonodavstvu vezanom za unutarnje energetske tržište plina i električne energije.
- EU je uzela u obzir da je **RH liberalizirala svoje energetske tržište plina i električne energije** otvaranjem tržišta električnom energijom za sve potrošače električne energije od 1. srpnja 2008.g. i otvaranjem tržišta plina od 1. kolovoza 2008.g. čime su **u potpunosti primijenjene Direktiva 2003/54/EZ** vezana za zajednička pravila za unutarnje tržište električnom energijom i **Direktiva 2003/55/EZ** vezana za zajednička pravila za unutarnje tržište plina.
- EU je također uzela u obzir da je RH donijela **Pravilnik o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta** što je **u skladu s Uredbom (EZ) 1228/2003** o uvjetima pristupa mreži za prekograničnu razmjenu električne energije i njenim Dodatkom (*Congestion Management Guidelines*).
- **EU je također uzela u obzir da RH povlači svoj zahtjev za prijelaznim razdobljem vezanim za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije.**

Zajedničko stajalište EU

- EU je pozvala da se obrati pažnja na **novu usvojenu pravnu stečevinu** vezanu za unutrašnje energetske tržište elektrine energije te pozdravlja hrvatsku potvrdu da će osigurati **daljnje usklađivanje svoga zakonodavstva sa slijedećim zakonima**:
  - Direktiva 2009/72/EZ EP i EV od 13. srpnja 2009.g. vezana za zajednička pravila za unutarnje tržište električne energije koja ukida Direktivu 2003/54/EZ;
  - Uredba (EZ) br. 714/2009 EP i EV od 13. srpnja 2009.g. vezana za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije koja ukida Uredbu (EZ) br. 1228/2003;
  - Direktivu 2009/73/EZ EP i EV od 13. srpnja 2009.g. vezanu za zajednička pravila za unutarnje tržište prirodnog plina koja ukida Direktivu 2003/55/EZ;
  - Uredba (EZ) br. 715/2009 EP i EV od 13. srpnja 2009.g. o uvjetima pristupa plinskom transportnom sustavu koja ukida Direktivu br. 1775/2005;
  - Uredba (EZ) br. 713/2009 EP i EV od 13. srpnja 2009.g. vezana za osnivanje Agencije za suradnju energetskih regulatora (*ACER-Agency for the Cooperation of Energy Regulators*).

Zajedničko stajalište EU

- **Obnovljiva energija**

- EU navodi da je usklađivanje s *acquis-om* u području obnovljive energije **napredovalo iako sustav za garancije o podrijetlu još treba uspostaviti.**
- Nadalje EU uzima u obzir da **hrvatski Akcijski plan za obnovljive izvore** energije daje plan za doseganjem stvarnog povećanja udjela obnovljivih izvora energije od **20% u ukupnoj potrošnji energije do 2020.g.** koji je u skladu s zahtjevima EU vezanim za **Direktivu 2009/28/EC.**
- Nadalje EU je uzela u obzir obvezu **RH o pripremi Nacionalnog akcijskog plana za obnovljivu energiju** u skladu s vremenskim rokom Direktive 2009/28/EZ.
- Također EU navodi obvezu nacionalnog zahtjeva za RH o udjelu **od 20% bruto ukupne potrošnje obnovljive energije do 2020.g.** što je u skladu sa zahtjevima za zemlje članice utvreno Direktivom 2009/28/EZ.
- Promatrajući trenutnu situaciju u razvoju i kašnjenjem RH u doseganju zahtjeva za obnovljive izvore do 2010.g. EU naglašava da RH mora učiniti intenzivne napore kako bi dosegla zahtjeve do 2020.g.
- **EU je također naglasila da će s pažnjom pratiti razvoj u ovom području.**

Zajedničko stajalište EU

- **Energetska učinkovitost**

- EU je uzela u obzir činjenicu da je **RH usvojila Zakon o učinkovitom korištenju energije u prosincu 2008.g.** s ciljem povećanja energetske učinkovitosti u sektorima krajnjeg korištenja energije (kućanstva, usluge, industrija, transport).
- Nadalje EU je navodi da je **prvi Nacionalni Akcijski plan za energetska učinkovitost za 2008.g.** predvidio indikativni zahtjev o **energetskoj učinkovitosti od 9%** u finalnoj energetskej potrošnji za razdoblje 2008.g.-2016.g. koji je u skladu s Direktivom o učinkovitosti korištenja krajnje energije i energetskej usluga.
- EU je uzela u obzir da je usvojen **Akcijski plan za primjenu Direktive o energetskej učinkovitosti u zgradarstvu**, koja je transponirana u nacionalno zakonodavstvo kroz Prostorno planiranje i Zakon o gradnji i Zakon o učinkovitom korištenju energije.

Zajedničko stajalište EU

- **Nuklearna energija, uključujući nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja**
  - EU je uzela u obzir da u skladu sa Zajedničkom konvencijom o sigurnosti zbrinjavanja istrošenog goriva i sigurnosti zbrinjavanja radioaktivnog otpada **RH bavi pitanjima financiranja razgradnje i zbrinjavanja radioaktivnog otpada NE Krško.**
  - Nadalje EU je uzela u obzir da je RH u srpnju 2009.g. **usvojila Strategiju o zbrinjavanja radioaktivnog otpada i istrošenog goriva.**

Zajedničko stajalište EU

- **Zaključno: Na kaju Nacrta revidiranog zajedničkog stajališta, zaključuje se kako, imajući u vidu da su mjerila za zatvaranje ispunjena u ovom trenutku više nisu potrebni daljnji pregovori u ovom Poglavlju.**
- **Praćenje napretka u usklađivanju i primjeni pravne stečevine nastaviti će se tijekom pregovora, te se naglašava da će se s posebnom pažnjom pratiti sva specifična pitanja vezana za jačanje administrativnih kapaciteta posebice kapaciteta koji trebaju osigurati **povećanje udjela obnovljivih izvora na 20% do 2020.g.****
- **Konačna ocjena usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom i kapacitet primjene bit će mogući tek u kasnijoj fazi pregovora.**
- **EU poziva RH da i dalje redovito dostavlja pisane informacije Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje kao i informacije **o napretku u primjeni pravne stečevine.****
- **Uzimajući u obzir gore navedena razmatranja EK navodi kako će EU ponovo razmotriti ovo poglavlje u slučaju potrebe.**

Rasprava u RS u Vijeću EU o zatvaranju poglavlja

- **U rujnu 2009.** konačno počinje rasprava u RS u Vijeću EU oko zatvaranja te tek u zadnji čas u četvrtak 26. studenog došlo je do dogovora oko zatvaranja.
- **KONAČNO PRIVREMENO ZATVARANJE POGHLAVLJA 15 ENERGETIKA 27. STUDENOG 2009.**

Privremeno zatvaranje

- Evo nakon više od 3,5 godine (odnosno točno **1261 dan**) od početka pravih pregovora tj. prvog screeninga konačno je **privremeno zatvoreno** 15. poglavlje pregovora.
- U **pregovorima** formalno direktno je sudjelovalo oko **75 ljudi**, a indirektno je pomagalo sigurno još toliko što znači da su prekovori uključili oko **130-150 ljudi**.
- U **pregovore** je bilo uključeno i **25 državnih institucija i tvrtki**.

DALJNJE OBVEZE

IZVJEŠĆE O ISPUNJAVANJU OBVEZA IZ POGLAVLJA 15. ENERGETIKA RH

- Izvješće RH za razdoblje od 21. travnja 2008. godine (formalno otvaranje pregovora o poglavlju 15. Energetika) do srpnja 2009. godine:

U daljnjem usklađivanju svog zakonodavstva, Hrvatska
će uzeti u obzir nedavno usuglašenu i/ili usvojenu novu
pravnu stečevinu EU na područjima unutarnjeg tržišta
električnom energijom i plinom, obnovljivih izvora
energije, obveznih zaliha nafte i nuklearne
sigurnosti.

Zajedničko stajalište EU

Croatia's alignment in the area of the internal energy market complies with the *acquis* of the second internal energy market package. Nonetheless, efforts are still needed as regards adequate implementation and the proper functioning of the Croatian energy regulatory agency (HERA). Furthermore, it is noted that by date of accession Croatia will have to comply with the recent Third Internal Market Package. In its report on the fulfilment of obligations under Chapter 15-Energy, Croatia has indicated that it undertakes to ensure further alignment to this package.

EU je pozvala da se obrati pažnja na **novu usvojenu pravnu stečevinu** vezanu za unutrašnje energetske tržište elektrine energije te pozdravlja hrvatsku potvrdu da će osigurati **daljnje usklađivanje** svoga zakonodavstva

New Gas/Electricity Directive/Regulation

- In **14 Months (01/03/2011)** the new Gas/Electricity Directive/Regulation will come into force ([OJ L 211, 14 August 2009](#)):
  - Regulation (EC) **No 713/2009** of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 establishing an Agency for the Cooperation of Energy Regulators
  - Regulation (EC) **No 714/2009** of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the network for cross-border exchanges in electricity and repealing Regulation (EC) No 1228/2003
  - Regulation (EC) **No 715/2009** of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the natural gas transmission networks and repealing Regulation (EC) No 1775/2005
  - Directive **2009/72/EC** of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in electricity and repealing Directive 2003/54/EC
  - Directive **2009/73/EC** of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in natural gas and repealing Directive 2003/55/EC

Pravno uređenje elektroenergetskog sektora u EU - **NOVO**

- **Treći paketa liberalizacije tržišta od 13.07.2009.**
čine:
  - **Direktiva 2009/72/EC** o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije
  - **Direktiva 2009/73/EC** o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnim plinom
  - **Uredba 2009/713/EC** o osnivanju Agencije za suradnju organa energetske nadzora
  - **Uredba 2009/714/EC** o uvjetima pristupa mreži za prekogranične razmjene električne energije
  - **Uredba 2009/715/EC** o uvjetima pristupa mrežama za transport prirodnog plina

Što je to 3. paket?

Djelotvorno razdvajanje

- Osim “**vlasničkog razdvajanja (TSO)**” i “**nezavisnog operatora sustava (ISO)**” kompromis oko treće opcije:
  - **Nezavisni operator prijenosa - “Independent Transmission Operator (ITO)”**
- **Nezavisnost « ITO »**
  - Nezavisno posloводство – posebna pravila za članove,
  - Nadzorni odbor – posebna pravila za članove,
  - Regulatorni nadzor

Temeljne odrednice 3. paketa

- Učinkovito razdvajanje **prijenosnih sustava i operatora prijenosnih sustava**
  - Tri opcije: vlasničko razdvajanje, ISO, ITO
- **Osnivanje Regulatorne Agencije Europske Unije**
  - Koordinacija nacionalnih regulatora, savjetuje komisiju
- **Institucionalizirana suradnja mrežnih operatora (ENTSO)**
  - Razvoj harmoniziranih mrežnih pravila
- Snažne i proširene **ovlasti za nacionalne regulatore**
  - Nadzor, **istraživanja**, provođenje
- Ostalo:
  - Razvidnost
  - **Razvoj maloprodajnog tržišta i zaštita potrošača**
  - Klauzula vezana uz “treće zemlje”
  - **Stvaranje ravnopravnih uvjeta poslovanja za sve energetske subjekte osnovane u Zajednici**

Direktiva 72 - Razdvajanje prijenosnih sustava i operatora prijenosnih sustava

- “svaki subjekt koji je vlasnik prijenosnog sustava djeluje kao operator prijenosnog sustava” uz ispunjenje niza **odredbi o funkcionalno-upravljačkom razdvajanju**
- subjekt mora biti prethodno **certificiran** po propisanoj proceduri (članak 10.) o čemu regulator obavještava Komisiju
- Komisija preispituje postupak certifikacije pri čemu može tražiti **mišljenje Regulatorne Agencije EU** i dostavlja mišljenje regulatoru
- tek nakon toga **nacionalni regulator donosi konačnu odluku** o certifikaciji **maksimalno uvažavajući mišljenje Komisije**

Direktiva 72

Nacionalna Regulatorna Agencija

- Neovisna od vlade
- Mora biti zasebno pravno i funkcionalno tijelo
- Potrebna proračunska autonomija i da ima **odgovarajuće ljudske i financijske resurse** za obavljanje svojih dužnosti
- Mandat za suradnju na Europskoj razini
- **Pojačanje zakonodavnih obveza i pravne snage**
- **Imenovanje vijećnika na 5-7 godina uz jedno ponavljanje**

Regulatorna Agencija EU (ACER)

- Dopunjuje i **koordinira rad nacionalnih regulatornih** agencija
- Ovlaštena za pojedinačne odluke vezene za specifične **probleme prekograničnih kapaciteta** (npr. Oslobođanje PTS za nove interkonektore ako nema dogovora nacionalnih regulatornih agencija)
- **Ključni alat: usvajanje “neobvezujućih okvirnih smjernica”** za izradu mrežnih pravila
- **Savjetuje za mnogobrojne teme** (npr. Mrežna pravila, **certifikacija OPS-ova, 10 godišnjih razvojnih planova OPS-ova**)
- **Nadzire i ocjenjuje rad EU OPS-ova u kooperaciji i implementaciji mrežnih pravila**
- Cilj je da Agencija bude **operativna u 2011. godini**

Organizacija ACER-a

- **Administrativna odbor**
  - Jedinstveni sastav: **9 članova, 5 nominira Vijeće, 2 nominira Europski Parlament i 2 nominira Komisija**
  - Odgovorna za upravljanje ACER-a (proračun, formalnosti imenovanja, program rada ...)
- **Odbor regulatora (BoR)**
  - **Sastoji se predstavnika iz nacionalnih regulatora**
  - BoR odlučuje o važnim stvarima, daje smjernice direktoru
- **Direktor**
  - Upravlja i predstavlja ACER
- **Odbor za žalbe**

Maloprodajno tržište: općenito

- **Veća uloga za regulatore**
  - Implementacija i nadzor **zaštite potrošača** i funkcioniranja maloprodajnog tržišta
  - Izdaje obvezujuće odluke
  - Kažnjavanje
  - Pravo na istražni postupak
- **Mjere obrade žalbi i prigovora**
  - Jedna točka kontakta o pravima potrošača
  - ***Ombudsman*** - posrednik između potrošača i subjekata na tržištu
- **Zaštita potrošača**
  - Države članice definiraju “**osjetljivih kupaca**” koje se može odnositi na energetska siromaštvo
  - Zabrana isključivanja u kritičnim vremenima

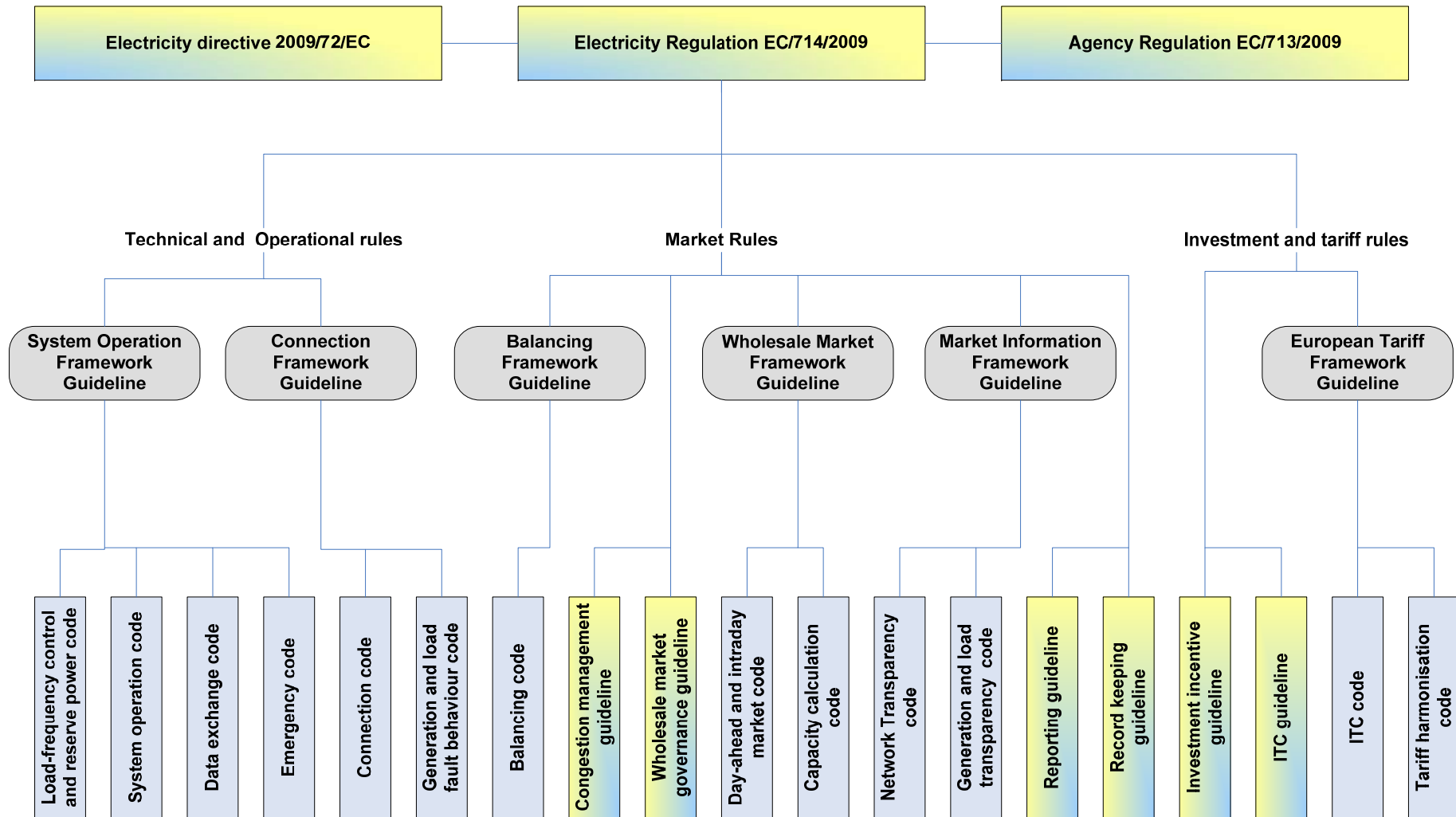
Direktiva 72 - Maloprodajno tržište i zaštita “osjetljivih” kupaca

- **uvođenje “smart” brojila** – implementacija ovisno o analizi isplativosti unutar 3 godine uz interoperabilnost mjernih sustava i priprema vremenskog plana za implementaciju
- **promjena opskrbljivača unutar 3 tjedna**
- **konačni obračun i zatvaranje računa kupca nakon 6 tjedana**
- opskrba svim kupcima od strane bilo kojeg/svih opskrbljivača u EU
- **jasno definiranje koncepta “osjetljivog kupca”**
- **pristup kupca do podataka o potrošnji**

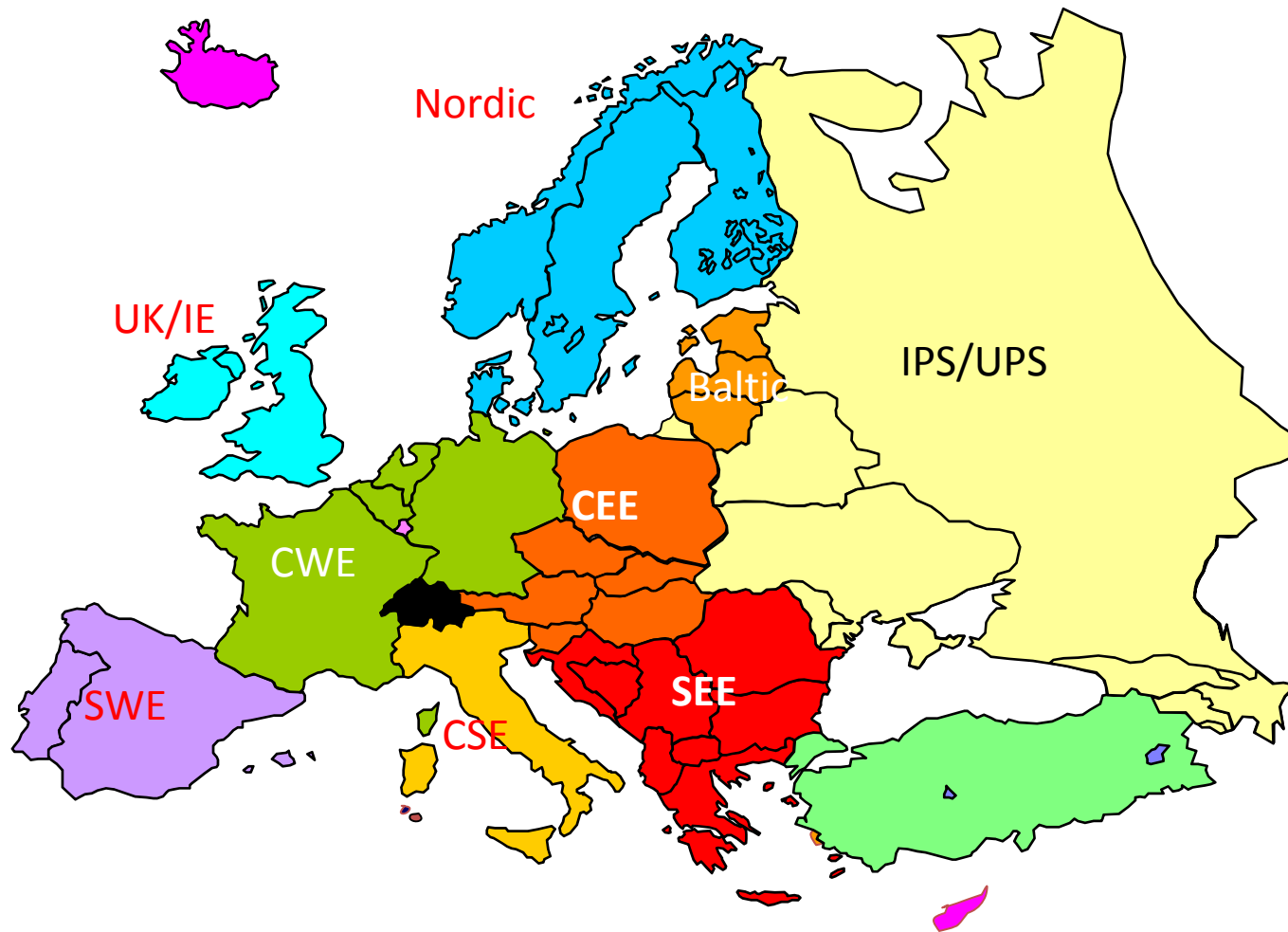
Važna uloga ODS

- **“Smart” brojila**
- **“Smart” mreže**

Europska pravila u elektroenergetici

Pristup regionalnih tržišta

ZAKLJUČAK

Usvajanje i implementacija

- **3. paket stupio na snagu 3. rujna 2009.**
- **3. paket se primjenjuje od 3. ožujka 2011.**
  - **EU Agencija operativna**
  - **ENTSO postaje službeno tijelo**
  - **Vlasničko razdvajanje najkasnije do 3. ožujka 2012., neki aspekti u 2013.**

Treći paket EU i RH

- **Transpozicija** EU zakonodavstva u HR zakonodavstvo:
  - Kreiranje novog zakonodavnog okvira (zakoni, provedbeni propisi td.) - MINGORP, HERA, HROTE...
  - *Izbor optimalne opcije za HEP Grupu!?!?*
- **Implementacija** novog zakonodavnog okvira

Zaštita okoliša – CO₂

Kyoto i post-Kyoto

- Pregovori o zahtjevu za povećanjem emisija u baznoj godini završeni su nakon **pet godina** na 12. zasjedanju Konferencije stranaka u **Nairobiu u studenom 2006.** godine.
- Usvojena je Odluka 7/CP.12 kojom se Republici Hrvatskoj priznaju specifične okolnosti u pogledu emisija stakleničkih plinova prije i nakon 1990. godine i dopušta povećanje visine emisije u baznoj godini za **dodatnih 3,5 mil. t CO₂ eq.**
- Sukladno odluci visina emisije stakleničkih plinova u baznoj godini za Republiku Hrvatsku jednaka je zbroju: **31,12 mil. t CO₂ eq + 3,5 mil. t CO₂ eq**, što **ukupno iznosi 34,62 mil. t CO₂ eq.**

Zaštita okoliša – CO₂

Kyoto i post-Kyoto

- Odluka Odbora UN-a za pridržavanje odredaba Kyotskog protokola od **24. studenoga 2009.**
  - *Hrvatskoj se ne priznaje već odobreno povećanje kvota emisija CO₂*
  - *Hrvatska najavila žalbu UN Konvenciji za zaštitu klime*

Zaštita okoliša – CO2

Kyoto i post-Kyoto

- **Odbor za pridržavanje odredaba Kyotskog protokola** nije prihvatio hrvatski prigovor na nalaz Stručnog tima, te je na sjednici 24. studenoga ove godine donio odluku da Hrvatska mora u svom izvješću izraditi novi izračun emisija, ne uzimajući u obzir povećanu kvotu emisija u svojoj baznoj godini.
- To znači da moramo **računati sa 3,5 miliona tona manjom početnom emisijom**, što praktički dovodi Hrvatsku u **opasnost da ne ispuni obvezu iz Protokola**, jer su emisije u Hrvatskoj **danās već na granici količina iz bazne godine**.

ZAKLJUČNO

Tržište energentima!?!?!

Što postiglo?

Što propustilo?

Sumarno stanje pregovora

- Odbor stalnih predstavnika EU-a (**COREPER**), koji čine **veleposlanici zemalja članica**, dali su prošli četvrtak zeleno svjetlo za zatvaranje poglavlja Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga te Socijalna politika i zapošljavanje. Ta će poglavlja i formalno biti zatvorena na **Međuvladinoj konferenciji o pristupanju koja će se u ovaj ponedjeljak održati u Bruxellesu na ministarskoj razini.**
- Hrvatska će ovu godinu zaključiti s **28 otvorenih poglavlja** od kojih će **17 biti zatvoreno.**
- *Europska pravna stečevina podijeljena je u 35 poglavlja, ali se pregovori vode u njih 33, jer u dva poglavlja - Institucije i Ostala pitanja - nema zakonodavstva koje zemlja kandidatkinja treba preuzeti.*

Stupanje u punopravno članstvo

1. Kada se pregovori **privremeno zatvore u svim poglavljima**, **Europsko vijeće** u svojim zaključcima uobičajeno obilježava dovršetak pregovora s državom kandidatkinjom.
2. **Rezultati pregovora zatim se ugrađuju u odredbe nacrtu Ugovora** o pristupanju, u čijoj izradi sudjeluju predstavnici država članica i institucija Europske unije te predstavnici države kandidatkinje.
3. Nakon postizanja dogovora između Europske unije i države kandidatkinje o tekstu nacrtu **Ugovora o pristupanju** tekst se upućuje u odgovarajući postupak u institucijama i državama članicama Europske unije te državi kandidatkinji.
4. Na temelju nacrtu Ugovora, a prije njegova potpisivanja, **Europska komisija mora donijeti konačno mišljenje o zahtjevu za članstvo države kandidatkinje**, **Europski parlament dati suglasnost**, a **Vijeće na kraju donijeti jednoglasnu odluku o prihvaćanju nove države članice i njezina zahtjeva za članstvo**.
5. Država kandidatkinja otada se smatra **državom pristupnicom**.

Stupanje u punopravno članstvo

6. **Ugovor potpisuju najviši dužnosnici država članica EU i države pristupnice** te se Ugovor **upućuje u postupak potvrđivanja (ratifikacije)** sukladno **ustavnim odredbama svake od država potpisnica**.
7. Nakon potpisivanja Ugovora o pristupanju država pristupnica počinje sudjelovati u radu tijela **Vijeća Europske unije i Europskoga parlamenta** kao **aktivni promatrač**.
8. Da bi **Ugovor o pristupanju stupio na snagu**, trebaju ga potvrditi (**ratificirati**) **parlamenti država članica i države pristupnice**. Prije potvrđivanja Ugovora o pristupanju većina **država pristupnica provodi i referendum** na kojem građani donose **konačnu odluku o ulasku države u članstvo Europske unije**.
9. **Stupanjem na snagu Ugovora o pristupanju uobičajeno na utvrđeni datum, pod uvjetom da je dovršen proces ratifikacije, država pristupnica postaje članica Europske unije.**

Hvala na pažnji

Željko Tomšić